

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.7. Ecce defunctus. Iuuenis erat. Vitam nemo securam habet, primo ex parte Dei: qui eam pro beneplacito largiur, & procedit cum vncino Amos & manu Balthassar.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

quàm à vobis mortem longius eliminare.

XI. Hinc vestra promanant incommoda, quòd Hinc va- vobis persuadent non tam cito vos mortuos, ra omnimortemque longius abesse, quocirca, nec con- tur in- festum fuit ablata restituti, nec presentes ve- cōmoda. stras deseritis voluptates, nec debitam facitis scelerum confessionem, nec repudium vere ac sincere vestris mittitis vauitibus: semper quàm potestis longissime à vobis mortem eliminatis: dicentes vobis adhuc sufficiens superesse tempus. Porro hoc attendite, fraudem esse diaboli- cam: *Ecce defunctus*. Illum intuemini defunctum: hic etenim in vigore ætatis robustiori, multas inter diuitias terrenæ que bona, multigenis circumceptus delicijs: à morte subito & im- pectus abripitur: ne forte te intuemem ceteris validum, paucorum auctorum, præmunitum ijs omnibus que mundus possidet, tibi persua- dens mortem longius abesse, quinimmo (con- sultante Spiritu S.) attentè consideres), eam tibi adeo vicinam ut illi possis occurrere, quoties- cumque tibi sol per diem affulserit: in omnibus quoque que tractanda concipis & peragenda. *In omnibus operibus tuis inuolare non ista tua, & in æternum &c.* Valde namque possibile est, ut illud ipsum quod inchoasti, non videas absolu- tum: & rem hanc, quam intenuisti, non videas terminatam, & quam aggressus es præter- sionem non videas ad effectum pro voto perue- nisse, nec non priusquam hereditatis huius fru- ctu potaris, cui laborasti, tumulto iaceas à veribus corrotus: *In omnibus operibus tuis*. Vitam hac consideratione munus tua perage- res negotia, quam pie iustèque procederes? Si dum contractum ius, & negotiationem, at- tentè perpenderes, fieri posse hanc ultimam & o- re vitæ tuæ negotiationem, si quando creditò vendis, tibi persuaderes fieri posse, ut ante con- clutum diem repetendi delictum, mori possis, tibi que solum hoc remansurum, quòd in hoc in- teruenit culpæ, tuis autem hereditibus pecuniam ac pretium eius quod vendidisti. Taudem vlti- matè quando decumbis in lecto, & mensæ asti- des comesturus, hoc vitam animo reuolueres: impossibile non est, me de hac mensa vitum minime surrecturum: *In omnibus operibus tuis &c.*

§. 7. *Ecce defunctus. Iuuenis erat. Vitam ne- mo securam habet, primo ex parte Dei: qui eam pro beneplacito largitur, & procedit cum vicino Amos & manu Balthassar.*

Ecce defunctus &c. hoc igitur magis ad amul- sum expendamus: vade dico primò: quan- tum conijctio cunctas euerit D. Evangelista rationes, quibus tibi diabolus persuadet, quòd mors longe ablit à te, quòd sit vi te sceleribus tuis detineat obfirmatum. Et prima quidem eaque principaliori, quòd in ætatis tuæ tamquam vere flores, quòd natura in te robusta vigeat, ad quaslibet superandas ægritudines, & omnibus impulsibus, viribusque mortis obfistendum. Quid hæc mente agitas, mortem ordinatè pro- cedere, ac primò leniorem in firmioreque sus- cipere? *Ecce defunctus*. Adolefcenti tam hunc at- tende robustum, integrum, ætate veruantem, mors prius quàm matrem hinc etiam: & hoc no- ueris eam iuuenibus æquè ac senioribus vicinam esse: verumque circumferri proverbium (a) tam cito, imò aliquando citius accutur ad ouem quam ad agnum. Ut autem veritatem hanc ma- ni tangas, eius tibi rationem assignabo sumptam ex legitimis eius causis.

Prima eaque primaria depromitur ex ipso Deo, nostra naturæ conditæ. Ubi scies qua ratione ex Deo? quid Deo cum morte? Nobis hoc sug- gerit Spiritus S. *Deus mortuum non fecit &c.* Inu- da diaboli mortem in orbem terrarum. Cum vita autem est illi nec parua communicatio: et- nim eius est auctor: cum enim sit vita per essen- tiam, ex eo procedit quidquid inter vitæ a, vi- ta fruitur, volut de prima leaturigine, cui idcir- co accinit David: *Apud te est fons vitæ*, Et de 22. & 27. causa appellat eum non semel Moyles: *Deus spi- rituum omnis carnis*: Spiritum qui vitam carni contribuit, ad quod allentit Evangelicus vates I. *Itaque dum ait Dominus Deus datus statum populo, Deus vi- qui est super terram & spiritum cal: antibus eam*, tam cito. Porro quid Deo cum morte? Imò eo ipso, quia bis dat auctor est vitæ: & qui eam infundit omnibus pro bene- qua vitæ potuitur. Nemo debet quin ab eo placito. vitæ daret, ipse sit qui animam creet, carniq. infundat ut eam viuamus: *Qui posuit animam ad v. 29. 6. vitam*: assentit David: *Cæterum eam non largi- tur sine termino, sine fine, sed tantum mutua- tam, eo solo tempore quo sibi placuerit, eaque conditione quâ possit eam repetere, & semper*

repetit ei quando liberuit. Hoc de psalterio canimus: *Vita in voluntate eius.* In Hebræo legitur vox illa celebris: *Rat son*, quæ læpitis repetitur, & significat metum ac liberum beneplacitum: q. d. vitam concessit pro libero suo metoque beneplacito: nec male iuraturus, perpensendo, hoc spectare Spiritum S. arguimento non parum admirabili ore Salomonis prolato.

Ev. 47. **II.** **Mors omnibus est certissima.**
Moritur te, ne ex morte turbetur nec nouum sit tibi, dum actus tibi esse moriendum. *Noli metuere iudicium mortis.* O bone Deus, qui timores, anxietates, quales angustias, quales admirationes, quanta tristitia, dum tibi haec noua nunciatur, & quam te delo familiares tibi ac cognati a laboant, ut hoc tibi tubuceantur, dum graui deprimis infirmitate, ne Contellarius ingrediat, tibi que sustinet: Morte mouetas, & n. n. viuos, extrema sanctaque suscipe Sacramenta, dispone comitua, animæ tuæ prospice neg. s. Heu Domine mi: hoc ipsum quam maxime periretibus anxietas illa vitam illi admet. Proh perniciam malamque stulticiam: crebro etiam in causa est, quosdam omnia prauentione necessaria emori at, ne condemnatis, de quo maue dicendum occurrer. Non te percellat iudicium mortis, (sic Spiritus S.) & si quando accesserit, non sit nouum aut inauditum: *Noli metuere iudicium mortis.* Primò: nihil et nim est in mundo adeo commune, quam quod ad omnes, qui uerunt, accesserit, accedatque ad omnes qui sunt, & erunt, ne ut nec vius hoc euadat: hoc enim est a Deo omni caritati, hoc omni uicenti homini: *Memento quante te fuerint, Et que superueniunt tibi, hoc iudicium à Domino non caruit.* Tanto minus te turbat aliquid minusque rapicini admirationem, quanto magis est commune. r. ac studiosè perpende in omnibus qui te tempore præcesserunt, & post tempore subsequentes, nihil esse ipsa morte frequentius. Ut quid, quæ animo conturbatis tibi que nouum est mori, cum te hominem esse cognoscas?

III. **Deus nobis dat vitam commodato.**
Secundo: non tibi vitam concessit Deus ab-
voluntate, metoque beneplacito: *Et quid superuenit tibi in beneplacito Altissimi, sine decem, sine centis, sine mille anni:* En tibi patet, quod vitam habeas iuxta Dei beneplacitum. Hoc te nò prætereat. In beneplacito. Idem enim significat, quod **IV.** **Similitudo.** *Dauid ait: In voluntate eius.* Si quis tibi concederet carenam auream, vel centum dyacas, vel mouile pretiosum, non ut proprium sed accomodatam, ut eo fruereris quanto tempore illi liberuit: tibi que diceret. *Hanc tibi carenam*

mutuam tribuo, non dico pro decem annis, nec duobus, nec una hora sed ut eam tantum modo habeas præcisè usque ad illud tempus, quo aliam à te sim repetiturus: an hoc te percelleret, quando eam à te repeteret? Dedit tibi Dominus vitam commodato, sic ad summi beneplacitum, ut tibi nec animum, nec diem, nec horam promittat: *Sine decem, sine centis, sine mille anni.* Quid igitur hoc te cruciat, quando certus quod illum à te repetat? tunc colligit Spiritus S. & diuina infert conclusionem: *Non est in inferno acuatua va.* Non est quod in hora mortis conuerteris, & minus quando condemnaris, dicens: Dominus poenitentiam non egi, quia me vita fecellit, defecitque tempus. Vita ipsa non te fecellit, sed tu te ipsum de cepisti, cum videas quod eam non nisi inuito datum acceperis, & p. o beneplacito eius qui tibi eam concessit. Nunc igitur clarè respicende rationem. Si quis daret hodie alicui, & cras aliam, & perenne illi certam pecuniarum quantitatem, illa præcisè profectione, quod eam lugulis eorum concedat ex libero suo meritoque beneplacito & illo præsupposito quod illam à singulis repeteret, quando tibi placuisset, & fieri poterit quod ab aliquo eorum ante mentem elapsum, & ab alio ante sehis occidit repeteret: quis eorum esset ad receptum retinendum vicinior? Certum est, quod v. us præ altero maiori non possetur securitate: nec haberet ille securiorem terminum, qui hodie pecuniam recepit, quam ille qui hactenā ex concedentis hoc pendet licet ea voluntate.

Hoc idem velim intelligas de vita, quod Dominus per Amos vitiuò quadam singulari proposuit. Int. me fecerat populus Israel extrema salute, diuinijs, voluptate: atque per hoc suis fratra dabat hère voluptatibus, quibus non leuiter Deum irritabat. Imponit illum Deus severe castigare. Et qua ratione hoc fiet Domine? O. stendat Dominus à longe propheta: caperis pomis vicinior: *Hac ostendi mihi Dominus Deus, Et ecce vicinijs pomorum:* atque propheta, quid tu vides Amos? respondet ille: *Vicinior pomorum ego video.* Vicinior Domine non colliguntur Domine poma vicinijs: Hic enim aptus est per eum poma in terram deijciantur colligenda. Qui poma colligit ut fana ad multa tempora reseruentur, non vicinijs adfert sed cartallum, in quo iudenter modestèque poma colligat, ne forte in terram deijciendo conterantur. Sic aliqui explicarunt quod canultrum erat quod vidit propheta, sed.

V. Similitudo.

VI. Mors omnibus est certissima.

Amos 3.

sed appetere satis ait: *Vicinum pomorum*, tale quid hic intelligo mysticè quasi dicat Dominus. Nolum ego poma canistro sed vincino colligere: quod cum præterito hoc est: ea colligere illo modo, ut decidant in terram & collida dirumpantur, ac compitescant; unde subiungit dicendo: *Bene vixisti*, propheta; & noueris hoc me tibi indicare voluisse, qua ratione illos eradicare proposuimus. *Et dixit Dñs ad me: venit finis super populum meum Israel.* Bone Deus, quæ conuenientia vincino poma colligendo præparato, cum supplicio quo populum tuum punire decreuisti? Altissimum honore mysterium. Paulo ante propheta prædixerat populum hunc non tolerandam intumescere superbia, suis fragna laxate voluptatibus: sibi persuadendo mortem, à se distare longissimè: seiplos Principes considerabant, & robustos se sanctorum gratulabantur: optimates alij diuitijs, ac salute letabantur; quibus sibi multum annorum vitam pollicebantur, nec quidquam erat ab illis ipsa morte in cogitatione sua remotius; unde propheta subiungit illa verba, quæ supra tenuimus. *Va qui opulenti estis in diebus optimates caput populorum & elegantes diem maium.*

O propheta ait Dominus, quàm sunt ignorantes, & quàm insipientes sunt eorum discipulis quibus sibi vitam promittunt longiorem. Noueris quod ita me geram, sicut ille qui pomum habet pomis plentibus forec. nam, & vincino ea quæ animo ledetur, decerpit. Vicinum sibi habet aliquando pomum iam maturum, & quod ex se videtur ad manum inclinari, illudque in arbore suspensum omittit, & vincinum inijcit illi, quod longius in ramo pendulum distabat, quod si polteret intellecto, se securum arbitrareretur, nec eo posse manum alicuius appropinquare. Apparet oculis pomum media ex parte corruptum, & aliud à veribus extesum, quod miraculo ex arbore pendere dixeris illudque præterit, & pomum colligit roscum, floridum, venustum, quod in arboris parte hætebat securior. Sic igitur, inquit Deus, cum illis agam: illos etenim mortis vincino decerpam, in terram illos deiciens, ubi compitescant, & consumantur, pauperem transibo lauciatum, & senioreni rugis impolitum, & corrosum, & vincinum inijciam quo solo deiciam fortem, potentem, qui se à morte arbitrabatur esse remotiorem.

Sic vni eorum loquitur Abdias propheta, qui se securum tutum, ut aestimabat, eo quod in altissimus refideret rupibus, ad quas suo iudicio

nihil poterat accedere quod cum esset deieciturum: *Superbia cordi tui exultate, habi- tatem in fissuris petrarum, exultantem solum tuum, qui dicit in corde suo: quis detrahet me in terram? si exaltatus fueris ut aquila, & inter sidera posueris nidum tuum, inde detrahams te dicit Dominus.* Quinimo per auiolum Balaam licet peruersum dixit Cynæo: qui nullas sibi credebat vires esse comparandas: *Robustum quidem est habitaculum tuum, sed si in petra posueris nidum, & iueris electus de sive. Cyn, quamam poteris permanere?* Hoc idem in mundo est frequ. entissimum: hortus enim est seu pomarium, in quo tot nutrit Deus pomos, quot respublikas. O qualis pomus hæc est ciuias, quot venustioribus, facienda pomis, odoriferis, vilique grati. ribus? quot nobiles sunt iuuenta florentissimi, quot domiæ eleganti corporis forma spectatissima? quot vni auctoritate foreq. primati, eorum oculis, qui hac accurrunt & occurrunt grauisimè quid agit Deus? Præterit pomum emaridum, vetulum, putridumque senem & vincinum adijcit, in terramque trahit adulescentem, vultus elegantia præstantissimum, vultus quasi immortalis. Aliam pertransit annis grauidam, quæ non nisi impedimento seruit & ostendiculo, illam vero deijcit, quæ flos videbatur esse pulcherrimus, totumque locum exhibebat. illum omittit, qui hospitale dicebatur & eo genere infirmatum: illi vero decerpit qui hætenus omnem ignorat infirmitatem. Jam non tangit, cui tædio erat vita & frustra videbatur, hunc autem impellit qui magna animi voluptate vitam iam nunc solummodo inchoare se gloriabatur. Nunquam igitur sibi quis, quia iuuenis est, blandiatur, quia sanus est, quia corpore robustus se in a. ius efficit. procedit etenim Deus cum vincino mortis, deiciens quem vult: & quomodo pro libero, meroque suo placito.

Quinimo & hæc dectina Gentiles minime lauit q. i. numero Deorum mortis, p. i. cedebant locum Dæi cuiusdam nomine *Libitina*, quam eo nomine appellabant (ut ait Varro cui D. Aug. palmam dedit in declarandis Deorum actionibus) tanquam à *Libitina* id est libera agendi voluntate seu desiderio, q. d. *Dea* voluntaria, eaque ex mera operatur voluntate, hoc enim videtur agere, illum eripiens altero derelicto: iuuenem maxime floridum deiciens, senem autem onitens iam putrescentem & c. Quod illi fabulis exptinebant hoc Deus vincini declarat signaque visione. Ut autem tibi liquido constet quam hoc optime quadret attende quid immediate post

Abd. 3.

Num. 24.

28.

VII.

Deus in-

mores

prushinc

eripit.

VIII.

Mors di-

cebat

Libitina.

L. 4. de

Cini. c. 1.

34.

Amos 8. 9 post visionem illam per eundem annectat Prophetam: *Et erit, dicit Dominus: occidet sol in meridie & tenebre fove faciam terram in die luminis.*

IX. Mortis inopina frequens est. L. 2. cont. Lude c. 35 in c. 8. A. mor. ca. 1. & l. 8 9. 6. 3.

1. Thessal. 5. 3. Cum dixerint pax & securitas tunc repentinus eis superveniet interitus. Inexpectato mors eis advenit: quando vitam sibi, ac salutem applaudent adesse meliorem. Ni fallor alludit Apostolus ad illud quod Dominus praeixerat de quo multas propulerat parabolas de decem virginibus, de tertio vigili: & c. *Qua hora non putatis, filius hominis veniet: & apud D. Matth. Veniet Dominus semorum illorum, in die qua non sperant & hora qua ignorant.* Quoties hoc contingit? Intendebat hic carnis suae delicijs, totus addictus voluptatibus, Dei mortisque immemor, velut eius rei, qua modo contingere non posse iudicabat. Accipit eum infirmitas, qua ad vltimas compellitur angustias. Heu Domine (inquit) quam procul aberat haec a me cogitatio: nihil mihi magis ex memoria exciderat? O quales hinc regula tibi licet elicere, vt mortis tuae horam intelligas. Nihil quisquam (si possibile foret) tra optaret, ac horae mortis suae esse consciti. Quid exponeres vt illa mortis tuae praenosceres? quas no preces effudit David, vt illam haberet sibi exploratam. *Locutus sum in lingua mea. Notum fac mihi Domine finem mentium & numerum dierum meorum quis est? vt sciam quid desit mihi.* Nolle vis mortis tuae horam? Illam tibi praedicam, aut vt melius dicam, attende illa tibi ab eo declarari qui illam insalubriter novit: Christus ipsa aeterna sapientia tibi huc dicit eam fore: *qua hora non putatis: quando tuo iudicio te credis robustiorem, sic vt tibi persuadeas de non moriendo securitate: haec est illa hora. Domine: vt quid negotijs tuis haudquaquam consultis inurias, quas intulisti detra-*

Luce 14. 40. Matth. 24. 45.

Pf. 38. 5.

X. Quae sit horae mortis.

tot non reparas, prophana illi vitae tuae minime rebus, qua in maximum vnius animae tuae detrimentum, atque in honoris tui opumque no sine nocumentum: Domine, vige roborato, & sanitate gaudeo: tunc pus mihi superest: Dei namque gratia valetudine nunquam vltus fui sanior: Haec est igitur hora mortis tibi magis cavenda, qua minus tibi moriendum esse suspicatis: *Qua hora non putatis.*

Iuxta hanc Salvatoris regulam, si quando videro virum de anima sua sollicitum: de morte timidum, anxium & multa vigilantia excitatum, rebus suis prospicientem, dicere soleo: Haec non est illius hora mortis. Si quando alterum adhaerens prophanum, sui obliuiosum, vt immortalis sibi esse videatur, vniique na extra omnem sollicitudinem; vt nihil sit cur mortem formidet: de hoc ego maxime formido, eum tanto morti suae esse proximiorum, quanto credit ab illa se esse remotiorem. Non hoc ego iudicium de meo effingo cerebro, sed de eius hoc procedit capite, in quo tota continetur Dei sapientia qui ait: *Qua hora non putatis & c.* Quam hoc veraciter expertus est Rex Ezechias: quod robustiori vigebar aetate, vitaeque sic securus vt nemo magis: accurrit: Itaque Deique nomine Regge in haec verba allatur. *Dispone domus tua: quia morietis in ea non vives.* Nam de non praemeditata hac morte percussus sic ait: *Excisus est velut a recente vita: meo dum adhuc orderer succidit me.* Contigit mihi sicut relax, quam textor occidit. Numquam minus quis cogitat talem esse: respiciendam, quam dum textur, nihilominus accidit aliquando, vt dum in principio vix ad duas aut tres vlnas extenditur, illam textor praecidat. Hoc ipsum mihi accidit affert Ezechias: *Dum adhuc orderer succidit me.*

Simile quid contigit Regi sacrilego: Baltassar, cuius nomine dixi: Itaque: *Babylon dilecta mea posita est mihi in miraculum.* Verba sunt haec adeo oblectra, atque intellectu difficilia vt illa declans D. Hieronymus dicat quod magis sensum illorum quam sonitum sequeretur: ex Hebraeo enim legitur: *Nox dilecta mihi posita est in pavorem.* Nox illa, in qua securior dormiebat & laetior, pavore me & tremore percussit. Et sic se res habuit: etenim illa nocte qua rex impius Baltassar securior erat suaeque sententia nulum verebatur inimicum, in tantum vt ad securitatis ostentationem certam illam infunderet adeo opiparam quam Propheta Daniel referet: eo tempore quo laetor epulabatur minisque sibi cauebat: manuum conplexit mortis suae: *rale*

2. Para. 32. 2. 38. 12. 1. Sai. 2. 12. 4.

XI. Regis Baltassar mors repentina.

rale decretum exarantem adeo vicinæ ut eadem nocte urbem inuadentibus Cyri populis executioni mandaretur, & hoc ipsum est quod addit Propheta miraculum illud declarans in Babylonia futurum: *Facta est mihi in miraculū, Pone mensam, contemplate in specula comedentes & bibentes, surgite principes, arripite clypeum.* Considera qua ratione præcepit rex Baltassar mensas erigi geniales & magnificas: perpende cunctos assidentes mensis omni instrumentorum musicorum genere concinentes, cibo potuque se recreantes lasciujs indulgentes, & ecce dum nihil minus opinatur sequi rutes autumant & securos, annuntiatix apparet manus impronise mortis, ingressulene Cyri, cum toto exercitu, vibemque deualtantis: ita ut ex mensis, quibus assidebant subito surrexerint armaque sumplerint & clypeos hostem ab urbe propulsuri.

Dan. 5. 1. Hoc Daniel ostendit impleram historiam referens, quam Vates Isaias prædixerat. *Baltassar fecit grande conuiuium & c. bibebant vinum & laudabant Deos suos & c.* compotabant hilariter bibebantque ad gloriam laudemque Deorum suorum manum. *In eadem hora apparuerunt digiti & c.* Eodem modo contigit ter maximo illi Monarchæ Alexandro magno, quem eleganter spiritus descripsit, monstrauitque Danieli Propheta: sub figura cornu fortissimi hirci caprarum, nec te loquendi formula perterreat: infinita namque continet sacramenta, quæ SS. PP. diuina quadam perpendunt sapientia. Oculifusus Dominus Danieli futuros in mundo eventus proponit illi in visione spectandum immensæ magnitudinis hircum ab occidente tanta velocitate procurrentem, ut terram tangere non videretur. *Ecce hircus caprarum veniebat ab occidente superficiem totius terræ & non tangebatur terram.* Cornu præferebat adeo robustum, ut illo obuia qualibet pedibus victa substerneret, occurrit illi aries quem licet fortem, concussit, deiecit, protinuit: hac victoria fastu nimio intumescens hircus sic seipsum extulit, ut nihil supra. *Hircus caprarum factus est magnus nimis.* Cum sic fastuosus enigeretur atque cornu illud suo robore fortius crederetur, subito contractum decidit. *Cumque creuisset fractum est cornu magnum.* Non dicitur quod paulatim defecerit aut per partes diruptum fuerit aut vetustate perierit, sed quod suo robore firmius dum acutius exercebat, subito contractum exciderit.

22 Quid his o Domine symbolis intendis ac figuris non vulgaribus, quæ diuino tuo oxi videtur

tur profus alienæ? Hircus caprarum & aries subtiliter valde successum explicauit, quo celebris illa in mundo Græcorum monarchia volueretur. Describit illam sub figura hirci caprarum denotans eius lasciuam, superbiam & extollentiam: de quibus tractatus edidit doctores D. Theodoretus: *De curandis Græcicis affectionibus:* eorum delineaus condiciones affectusque particulares. Cæpit hæc monarchia prodigijs in mundum à parte occidentali: sumpsit autem principium à potentissimo cornu, scilicet Alexandro Magno, quem ob admirabiles rationes sub figura describit hirci caprarum. Procurrere cæpit hæc monarchia tanta velocitate, ut infra paucissimos annos per totam se terram extenderit: ea de causa ait quod hircus eo modo procurreret ut non tetigerit terram: cum hoc cornu Alexandro Magno bellum intulit arietis duorum cornuum Dario videlicet regi Medorum ac Persarum regnorum monarchiæ potentissimo illum cum subiugasset in tantam excreuit eminentiam, ut per totum orbem se dominij eius potestas extendere, tantoque fastu Alexander superbus intumuit, ut præcepit adorari se vocarique Deum: quia verò Calisthenes philosophus eius in hoc contradixit elate præsumptioni, miserè nimis ac barbarè iussit eum trucidari. Sed contigit ut dum cornu illud adeo incretaceret, intumesceret ac firmaretur, ut totus mundus potestati eius vniuersumque subderetur, inexpectato, frangeretur, velut si vitreum fuisset: *Fractum est cornu magnum.* Indicat hoc termino 5. pagina mortem Alexandri magni. Breuissimo temporis decursu factus est Dominus vniuersi, tanto superbiens tumore, ut cum totum sibi mundum subiugasset, parum hoc esse censebat, funderetque lachrimas, quia nullus què sibi victor compararet vinceretque, mundus superestlet. Quid plura dicam? iam insolens fuit ut cogitare cœperit num alij adhuc extarent mundi, quibus posset imperare, idque tanta anxietate sollicitus inquisiuit ut quatenus eius indecorum modetaretur impetum Præceptor illius Aristoteles, in lucem ediderit librum, quem inscripsit. *De vniuerso mundo,* probans nullum alium præter hunc extare mundum, vnde oporteret eum hoc vnico contentum viuere, quando quidem alius nullus superestlet. Dum hac eminentia ac potentia haftenus non visa claresceret, dum iam omnes sibi subditos esse gloriaretur, ut nulla iam vox nullius iam spiritus se illi præfumeret opponere aduersarum, qua de causa dixit Spiritus S. *Siluit omnis terra à facie eius.* Quando sibi iam blandiebatur

XV
Confir-
matur ex
Christi
parabola.

diebatur suam celsitudinem ac supremā aucto-
ritatem in mundo florere vel maximē; qua plu-
ribus annis potiturum se posse confidere, quan-
do cor eius sic ut nunquam magis arrogantia
intumesceret, inexpectatō collisus fuit, id est in-
tempesivē mortuus. Audiamus Spiritum S. hęc
explanantem. *Alexander Philippi Macedo, qui pri-
mus regnavit in Græcia egressus de terra Cæcisim
percutit Davium Persarum & Medorum, constituit
provincia multa & obtinuit omnium munitiones, &
interfecit reges terra & pertransiit usque ad fines
terra. & accepit spolia multitudinis gentium: & sil-
vii terra in conspectu eius & congregavit virtutem
& exercitum fortem n. m. i. & exaltatum est &
elevatum cor eius. En quā potens quā super-
bum, quā erat cornu illud elevatum: quid actū
est, dum his intumesceret: Cum crevisset, fractum
verbi c. 14 est cornu magnum. In ætate sue juvenia floridil-
sima atque potentia sua firmissima: etenim D. Lu-
stus Martyr credit, quem sequitur Rupertus
quod ætatis annos haberet 34. Eusebius in chro-
nicis sumens ex Cicerone opinatur quod annorū
esset 33. D. Hier. sentit quod annos 32. non excel-
serit. In bello cæsus non occubuit, hoc enim ne-
mo miraretur; nec manibus hostium trucidatus:
in qualibet namque ætate possunt insurgere:
sed ignorās unde, quomodo, à quo, decidit inex-
pectatō in lectum sebi incallescens inopinata
ex qua in tempesta morte ex humanis sublatus
interiit: & eo quidem tempore quo secutam sibi
vitā largamque promittebat. *Fractum est cornu.*
Ne credideris vacare mysterio, quod Spiritus S.
usus fuerit figura atque nomine cornu hæc in
occasione: etenim pharasi sua nomen hoc fortitu-
dinem indicat: qua dum Alexander Magnus
præpolleret & potentia atque viribus cæteris al-
tius extolleretur diruptum est cornu hoc atque
consultum.*

1. Macha.
1. i.
XIII.
Alexan-
dri Mag-
ni mors
immatu-
ra.
L. 9. de vi-
toria
Philippica
e. 5. in ca.
ii. Dan.

XIV.
Mors in-
venit est
frequent-
ior.

de adolescente illo malè fortunato, quem me-
tò stultum appellat, imprudenter eum argu-
mentabatur, & ut habet proverbiū caupone
prætermisso. *Homo quidam erat Divus.* (sic Chri-
stus) cui domus fructibus abundabat; cui cum
de novo mellis accrevisset fertilissima novis ip-
se angustijis cruciabatur. Quid cum his omnibus
ageret cum hæc intra se lecto dedecumbens ta-
citus agitaret in hæc verba tandem prorupit: *vi-
bi messem hanc omnem adeo opulentam recō-
dam? varijs multisque expensis rationibus hanc
promit prudentem, ut sibi videbatur, reclusio-
nem; scio, quid facturus sim: destram horrea
mea & maiora faciam, in quæ natos mihi con-
gregabo fructus, & proventum fertilissimum,
dicamque animæ meæ, anima mea quid tibi
deest in plurimos annos & superabundanter ti-
bi omnia suppetunt. Anima mea habes multa bo-
na reposita in annos plurimos, bibe, comede, dum
his rationibus intenderet, de celo vocem intel-
ligit dicentem sibi: *Stulte hac nocte repetent ani-
mam tuam à te: qua autem parasti eiusus erunt?*
sine caupone compositum iniit: o quam appo-
sité congruit tibi nomen stulti, quandoquidem
ignores animam seu vitam tibi non concessam
in omnia futura tempora, sed mutuam ad
eius, qui illam tibi concessit merum beneplaci-
tum; novetis igitur animam tibi hæc nocte eri-
piendam & à te repetendam, novetis vicinum
tibi iniiciendum, teque de malo decidendum,
quæ autem tanta collegisti sollicitudine cuius
erunt heu quantis hoc accidit, quo namque tem-
pore sibi plurimos computat spondentique an-
nos, Deus illis hæc inonat horribilia: *Stulte, hac
nocte animam tuam repetent à te: qua autem pa-
rasti eius erunt?**

§. 8. Secundo: parum secuta est vita ob mate-
riam, & si pictura fallat, saniora docet
columna, & navis S. Machabæi.

PRæter rationem iam dictam, sumptam ex
parte Dei, qui causa est efficiens nostræque
vitiæ Autor, adfertur & alia ex parte mate-
riæ, ex qua componitur: que vna est omnibus
eadem, lutum scilicet fragile, & caducum ipso
tenuerrimo vitro fragilius; vnaque est omnium
hæc vox, cum patientissimo Iob: *Memento, quod*
sicut lucem feceris me. Satis familiare est SS. Atte-
ris vocare aurum naturam Angelicam, vitrum
autem humanam. Eo sensu capio quod dixit Iob
agens de præminencia sapientiæ diuinæ Christi
videlicet,
S f 2

22
Iob. 10. 9.